2026/261

2.2.2026

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2026/261

ze dne 26. ledna 2026

o postupném ukončení dovozu ruského zemního plynu a přípravě postupného ukončení dovozu ruské ropy, zlepšení monitorování potenciálních energetických závislostí a o změně nařízení (EU) 2017/1938

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 a článek 207 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem ([2]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Protiprávní plošná invaze Ruské federace na Ukrajinu v únoru 2022 odhalila dramatické důsledky stávající závislosti na ruském zemním plynu pro trhy a bezpečnost. Ve Versailleském prohlášení ze dne 11. března 2022 se proto hlavy států a předsedové vlád dohodli na postupném snižování a posléze na úplném ukončení závislosti na ruské energii. Komise ve svém sdělení REPowerEU ze dne 8. března 2022 nazvaném „REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii“ a ve sdělení ze dne 18. května 2022 o plánu REPowerEU navrhla konkrétní opatření s cílem umožnit úplnou diverzifikaci spočívající v odklonu od dovozu energie z Ruska bezpečným, cenově dostupným a udržitelným způsobem. Od té doby bylo v procesu diverzifikace spočívající v odklonu od dodávek plynu z Ruské federace dosaženo významného pokroku. Vzhledem k tomu, že zbývající objemy ruského zemního plynu vstupující do Unie jsou stále značné, Komise ve svém sdělení ze dne 6. května 2025 o plánu ukončení dovozu ruské energie REPowerEU (dále jen „plán postupu REPowerEU“) oznámila legislativní návrh na úplné postupné ukončení dovozu ruského plynu a zlepšení stávajícího rámce pro řešení energetické závislosti. Za účelem zajištění energetické bezpečnosti a odolnosti Unie je naléhavě a strategicky nutné řešit všechny zbývající energetické závislosti uvedené v plánu postupu REPowerEU.

(2) Řada příkladů neohlášených a nedůvodných snížení a přerušení dodávek již před plošnou invazí na Ukrajinu, jakož i následné využívání energie jako zbraně ze strany Ruské federace prokazují, že Ruská federace systematicky využívá stávající závislosti na dodávkách ruského plynu jako politickou zbraň k poškození hospodářství Unie. To vede k závažným negativním dopadům na hospodářskou bezpečnost členských států a Unie, na stabilitu jednotného trhu, na spotřebitele v Unii a na konkurenceschopnost obecně. Unie již proto pro obchodování s energií nemůže Ruskou federaci a její energetické společnosti považovat za spolehlivé partnery.

([1]) Stanovisko ze dne 18. září 2025 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).
([2]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 17.12.2025 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 26.1.2026.

(3) V lednu 2006 uprostřed chladného období Ruská federace zastavila dodávky zemního plynu do některých zemí v jihovýchodní a střední Evropě, což vedlo ke zvýšení cen a způsobilo nebo hrozilo způsobit újmu občanům. Dne 6. ledna 2009 Ruská federace znovu zcela přerušila přepravu plynu přes Ukrajinu, což postihlo osmnáct členských států, zejména ve střední a východní Evropě. Toto přerušení dodávek vedlo k vážnému narušení trhů se zemním plynem v regionu a v celé Unii. Některé členské státy měly téměř čtrnáct dnů nulové toky zemního plynu, což si vynutilo dlouhodobé odstavení vytápění ve školách a továrnách a vyžádalo si vyhlášení nouzového stavu. V roce 2014 provedla Ruská federace invazi na Krym, který protiprávně anektovala, zkonfiskovala ukrajinská zařízení pro těžbu plynu na Krymu a snížila dodávky plynu do několika členských států, které oznámily, že budou Ukrajině dodávat zemní plyn, což vedlo k narušení trhu a zvýšení cen a poškodilo hospodářskou bezpečnost. Ruskou federací ovládaný monopolní vývozce Gazprom byl předmětem několika šetření Komise pro možné porušení pravidel Unie v oblasti hospodářské soutěže a následně změnil své chování na trhu tak, aby reagoval na obavy Komise v oblasti hospodářské soutěže. V několika případech se dotčené problémy v oblasti hospodářské soutěže týkaly tzv. „územních omezení“ ve smlouvách Gazpromu na dodávky plynu, která zakazují další prodej plynu mimo cílovou zemi , jakož i důkazů o tom, že Gazprom se dopouštěl nekalých cenových praktik a podmiňoval dodávky energie politickými ústupky, jako je účast na ruských projektech plynovodů nebo získání kontroly nad energetickými aktivy Unie.

(4) Nevyprovokovaná a neodůvodněná útočná válka Ruské federace proti Ukrajině od února 2022 a následná snížení dodávek plynu využívaná Ruskou federací jako zbraň ve spojení s manipulací s trhy prostřednictvím úmyslného narušování toků plynu odhalily v Unii a jejích členských státech zranitelnosti a závislosti s jasným potenciálem přímého a závažného dopadu na fungování trhu Unie s plynem, hospodářství Unie a její základní bezpečnostní zájmy, jakož i potenciálem přímé újmy občanům Unie, protože narušení dodávek energie může způsobit újmu na jejich zdraví nebo životě. Z důkazů vyplývá, že státem ovládaná společnost Gazprom záměrně manipulovala s energetickými trhy v Unii s cílem zvýšit ceny energie. Velké podzemní zásobníky v Unii ovládané Gazpromem zůstaly na nebývale nízkých úrovních a ruské společnosti snížily prodej v plynárenských uzlech Unie a před invazí zcela přestaly používat svou vlastní prodejní platformu, což mělo dopad na krátkodobé trhy a zhoršilo již tak napjatou situaci v oblasti dodávek, která nastala po protiprávní invazi Ruské federace na Ukrajinu. Od března 2022 Ruská federace systematicky zastavovala nebo snižovala dodávky zemního plynu do členských států, což vedlo k významným narušením trhu Unie s plynem. To mělo dopad zejména na dodávky do Unie prostřednictvím plynovodu Jamal, dodávky do Finska a plynovod Nord Stream 1, v jehož případě Gazprom nejprve snížil toky a nakonec dodávky prostřednictvím tohoto plynovodu zcela zastavil.

(5) Využívání dodávek plynu jako zbraně a manipulace s trhem prostřednictvím úmyslného narušování toků plynu ze strany Ruské federace vedly v Unii k náhlému a prudkému nárůstu cen energie, které v roce 2022 dosáhly nebývalé úrovně až osminásobku průměru předchozích let. Výsledná potřeba nalézt alternativní zdroje dodávek plynu, změnit trasy dodávek, naplnit zásobníky na zimu a nalézt řešení problémů s přetížením plynárenské infrastruktury Unie dále přispěla k vysoké volatilitě cen a bezprecedentnímu nárůstu cen v roce 2022.

(6) Mimořádně vysoké ceny plynu vedly k vysokým cenám elektřiny a ke zvýšení cen jiných energetických produktů, což vedlo k trvale vysoké inflaci. Hluboká hospodářská krize s negativní mírou růstu v mnoha členských státech způsobená vysokými cenami energií a volatilitou ohrozila hospodářství Unie, oslabila kupní sílu spotřebitelů a zvýšila výrobní náklady, což vedlo k rizikům pro sociální soudržnost a stabilitu, a dokonce i pro lidské= životy a zdraví. Přerušení dodávek vedlo rovněž k velmi závažným problémům týkajícím se bezpečnosti dodávek energie v Unii a donutilo jedenáct členských států, aby vyhlásily úroveň energetické krize podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ([3]). Závislost Unie během této krize umožnila Ruské federaci manipulovat s trhem, a dosáhnout tak rekordně vysokých zisků ze zbývajícího obchodu s energií s Evropou, což znamenalo, že příjmy z dovozu plynu v roce 2024 stále ještě dosahovaly 15 miliard EUR. Tyto příjmy mohly být použity k financování dalších hospodářských útoků proti Unii a oslabení její hospodářské bezpečnosti. Mohly být rovněž použity k financování útočné války proti Ukrajině, která představuje závažnou hrozbu pro politickou a hospodářskou stabilitu v Evropě.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(7) Nedávná krize ukázala, že důvěryhodné obchodní vztahy s partnery dodávajícími energetické produkty mají zásadní význam pro zachování stability trhu a ochranu lidského života a zdraví, jakož i základních bezpečnostních zájmů Unie, zejména proto, že Unie je do značné míry závislá na dovozu energie ze třetích zemí. Zachování dodávek energie z Ruské federace by Unii vystavilo trvalým hospodářským a bezpečnostním rizikům, a bezpečnost dodávek energie by se tak snížila, a nikoliv zvýšila. Dokonce i závislost na nižších objemech dovozu ruského plynu, pokud ji Ruská federace zneužívá, může významně narušit cenovou dynamiku, i když jen dočasně, a narušit trhy s energií, zejména v těch regionech, které jsou stále výrazně závislé na dovozu z Ruské federace. S ohledem na dlouhodobý a konzistentní vzorec manipulace s trhem a narušování dodávek, jakož i na skutečnost, že vláda Ruské federace soustavně používá obchod se zemním plynem jako zbraň k dosažení politických spíše než obchodních cílů, je proto vhodné přijmout právně závazná opatření k odstranění všech zbývajících zranitelností Unie vyplývajících ze závislosti na dovozu zemního plynu z Ruské federace, a to jak prostřednictvím plynovodů (dále jen „potrubní plyn“), tak i zkapalněného zemního plynu (LNG) .

(8) Omezení mezinárodních transakcí stanovená v tomto nařízení jsou v souladu s vnější činností Unie v jiných oblastech, jak vyžaduje čl. 21 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii. Vztahy mezi Unií a Ruskou federací se v posledních letech, zejména od roku 2022, výrazně zhoršily. Toto zhoršení vztahů je způsobeno zjevným nedodržováním mezinárodního práva ze strany Ruské federace, a zejména její nevyprovokovanou a neodůvodněnou útočnou válkou proti Ukrajině. Od července 2014 Unie v reakci na kroky Ruské federace vůči Ukrajině postupně zavedla omezující opatření týkající se obchodu s Ruskou federací. Unie může na základě výjimek, které platí podle Dohody o zřízení Světové obchodní organizace, a zejména článku XXI Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (bezpečnostní výjimky) a obdobných výjimek podle Dohody o partnerství a spolupráci s Ruskou federací, neposkytovat zboží dováženému z Ruské federace výhody poskytované obdobným produktům dováženým z jiných zemí (doložka nejvyšších výhod). Unii proto nic nebrání v ukládání zákazů nebo omezení dovozu zboží z Ruské federace, pokud se Unie domnívá, že tato opatření přijatá v době stávající mimořádné situace v mezinárodních vztazích mezi Unií a Ruskou federací jsou nezbytná pro ochranu základních bezpečnostních zájmů Unie.

(9) Zásadní význam pro posílení a zachování energetické bezpečnosti v rámci Unie má diverzifikace dovozů LNG. Aby se zamezilo riziku využívání dlouhodobých rezervací kapacity terminálů LNG v držení ruských společností k bránění dovozu z alternativních zdrojů prostřednictvím praktik nadměrné rezervace kapacity, jako jsou praktiky rezervování kapacit pro zkapalnění nebo ukládání, aniž by tyto kapacity byly skutečně využívány nebo za účelem, aby se konkurentům bránilo ve využívání této infrastruktury, regulační orgány a orgány pro hospodářskou soutěž mají v případě potřeby plně využít spolehlivé právní nástroje, které jsou v příslušných případech k dispozici podle unijních a vnitrostátních právních předpisů v oblasti energetiky a hospodářské soutěže. V případě, že celní orgány identifikují rizika pro bezpečnost nebo ochranu vyplývající z ruského plynu před vstupem na celní území Unie, měly by využít ustanovení o řízení rizik uvedená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 (dále jen „celní kodex Unie“) ([4]), aby se takovým rizikům předešlo.

(10) Komise pečlivě posoudila dopady možného zákazu dovozu zemního plynu z Ruské federace na Unii a její členské státy. Od roku 2022 byly realizovány přípravné práce a bylo provedeno a zveřejněno několik podrobných analýz důsledků úplného postupného ukončení dovozu ruského plynu a Komise mohla rovněž využít výsledků řady konzultací se zúčastněnými stranami, externími odborníky a agenturami a studií o dopadech postupného ukončení dodávek ruského plynu. Analýza Komise ukázala, že postupné ukončení dovozu ruského zemního plynu, pokud bude probíhat po krocích, koordinovaně a dobře připraveným způsobem a v duchu solidarity, bude mít pravděpodobně omezený dopad na ceny energie v Unii, přičemž důsledkem odchodu nespolehlivého obchodního partnera z trhů Unie bude posílení, a nikoliv ohrožení bezpečnosti dodávek energií v Unii. Jak se uvádí v plánu postupu REPowerEU, provádění plánu REPowerEU již snížilo závislost Unie na dodávkách z Ruské federace, například díky zavedení opatření ke snížení poptávky po plynu nebo k urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie, jakož i aktivní podporou diverzifikace dodávek energie a zvýšením vyjednávací síly Unie prostřednictvím společných nákupů plynu. Posouzení dopadů rovněž ukázalo, že počáteční koordinace diverzifikačních politik může zabránit škodlivým dopadům na ceny nebo dodávky.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

(11) Toto nařízení je plně slučitelné se strategií Unie ke snížení její závislosti na dovozu fosilních paliv posílením dekarbonizace a rychlým rozšířením objemu čisté energie vyrobené na domácím trhu. Provádění plánu postupu REPowerEU již vedlo v letech 2022 až 2024 vedlo ke značným úsporám plynu ve výši více než 60 miliard metrů krychlových dovezeného plynu ročně, což Unii umožnilo snížit závislost na dodávkách z Ruské federace. Dalšího omezení závislosti by mohlo být dosaženo opatřeními ke snížení poptávky po plynu, ke zvýšení energetické účinnosti nebo k urychlení ekologické transformace rychlejším zaváděním kapacit pro výrobu větrné a solární energie, které by výrazně zvýšily podíl obnovitelných zdrojů ve skladbě zdrojů energie, jakož i díky aktivní podpoře diverzifikace dodávek energie a zvýšení vyjednávací síly Unie prostřednictvím společných nákupů plynu. Kromě toho se očekává, že úplné provedení transformace energetiky, nedávného akčního plánu pro cenově dostupnou energii a dalších opatření, zejména investic do výroby nízkouhlíkových alternativ energeticky náročných výrobků, jako jsou hnojiva, nahradí do roku 2030 až 100 miliard metrů krychlových zemního plynu. Toto společné úsilí posílí odolnost, konkurenceschopnost a otevřenou strategickou autonomii Unie, podpoří evropský průmysl, malé a střední podniky a občany a usnadní postupné ukončení dovozu plynu z Ruské federace.

(12) V souladu s Versailleským prohlášením a sdělením REPowerEU již velký počet dovozců plynu ukončil nebo výrazně snížil své dodávky plynu z Ruské federace. Jak je uvedeno v posouzení dopadů, zbývající objemy plynu v rámci stávajících smluv na jeho dodávky mohou být postupně ukončeny bez významného hospodářského dopadu nebo rizik pro bezpečnost dodávek, a to z důvodu dostupnosti dostatečného počtu alternativních dodavatelů na světovém trhu s plynem, dobře propojeného trhu s plynem v Unii a dostupnosti dostatečné dovozní infrastruktury. Související opatření musí být v souladu se stávajícím energetickým rámcem Unie.

(13) V některých případech se v nákladech LNG přepravuje plyn vyprodukovaný v různých zemích a následně smíchaný. Zákaz dovozu zemního plynu z Ruské federace by se měl tedy vztahovat i na množství plynu obsaženého v těchto nákladech, které bylo vyprodukováno v Ruské federaci. Pokud dovozci mohou jednoznačně dokumentovat příslušné podíly LNG vyprodukované mimo Ruskou federaci, mělo by být možné dovézt množství jiného než ruského LNG obsaženého v nákladu LNG.

(14) Krátkodobé smlouvy na dodávky se týkají menších objemů než velké dlouhodobé smlouvy na dodávky, které mají dovozci uzavřeny s ruskými společnostmi, a stávající krátkodobé smlouvy na dodávky budou v každém případě v době vstupu tohoto nařízení v platnost téměř končit. Riziko pro hospodářskou bezpečnost vyplývající ze stávajících krátkodobých smluv na dodávky se proto jeví jako nízké. Je tudíž vhodné vyjmout stávající krátkodobé smlouvy na dodávky z okamžitého uplatňování zákazu dovozu a umožnit přechodné období do 25. dubna 2026 pro dovoz LNG, a to s ohledem na článek 3ra nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ([5]), a do 17. června 2026 pro potrubní plyn.

(15) Dovozci, kteří mají dlouhodobé smlouvy na dodávky, budou pravděpodobně potřebovat více času na nalezení alternativních tras dodávek a zdrojů než držitelé krátkodobých smluv, protože dlouhodobé smlouvy na dodávky se obvykle týkají podstatně větších objemů než krátkodobé smlouvy na dodávky. Ve vztahu ke stávajícím dlouhodobým smlouvám na dodávky by proto by mělo být zavedeno přechodné období vztahující se k zákazu dovozu plynu, aby se držitelům dlouhodobých smluv na dodávky poskytlo dostatek času na řádnou diverzifikaci jejich dodávek. Zatímco LNG lze získávat po celém světě a odběratelé LNG obvykle nečelí žádným fyzickým překážkám při přechodu k alternativním dodavatelům na světovém trhu s LNG, diverzifikace pro odběratele potrubního plynu, zejména v zemích bez infrastruktury LNG, může být složitější. Pro dodávky plynu v rámci stávajících dlouhodobých smluv na dodávky potrubního plynu by proto mělo být poskytnuto delší přechodné období.

(16) Specifické situace nastaly v případech, kdy země, která je v současné době stále zásobována na základě stávajících dlouhodobých smluv na dodávky ruského potrubního plynu, je konkrétně dotčena nedávnými změnami tras dodávek z Ruské federace, čímž je znemožněn dovoz plynu prostřednictvím těchto předchozích tras dodávek vzhledem k tomu, že existují pouze omezené alternativní trasy pro přepravu smluvně dohodnutého plynu nebo neexistují alternativní trasy žádné. Aby se situace napravila, dodavatelé z jiných členských států v současné době zajišťují dodávky potrubního plynu na základě krátkodobých smluv na dodávky s dodavateli z Ruské federace prostřednictvím volných propojovacích bodů. Vzhledem k této velmi specifické situaci a s cílem umožnit nalezení nových dodavatelů, by se delší přechodné období mělo vztahovat i na tyto krátkodobé smlouvy na dodávky s dodavateli z Ruské federace, jež slouží k zásobování vnitrozemských zemí, které jsou dotčeny změnami tras dodávek pro ruský plyn.

([5]) Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině (Úř. věst. L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

(17) Ačkoli se zdá být opodstatněné vyjmout z okamžitého uplatňování zákazu dovozu ruského plynu stávající „starší“ smlouvy na dodávky, neměla by se taková dočasná výjimka uplatňovat ve prospěch všech smluv uzavřených před vstupem tohoto nařízení v platnost. Dočasná výjimka ze zákazu pro všechny stávající smlouvy na dodávky by totiž mohla ruské dodavatele motivovat k tomu, aby čas mezi zveřejněním návrhu tohoto nařízení Komisí a vstupem zákazu v platnost využili ke zvýšení stávajících dodávek uzavřením nových smluv na dodávky nebo zvýšením objemů prostřednictvím změny těchto smluv nebo využitím flexibility dle stávajících smluv. Aby se zajistilo, že se dovoz z Ruské federace v důsledku tohoto zákazu sníží, a nikoliv zvýší, nemělo by toto nařízení motivovat společnosti, tím, že jim rovněž poskytne přechodné období, k to mu, aby v době mezi zveřejněním návrhu tohoto nařízení vypracovaného Komisí a vstupem zákazu v platnost uzavíraly nové smlouvy o dovozu ruského plynu. Hlavy států a předsedové vlád se fakticky zavázali k postupnému ukončení dodávek ruského plynu již v březnu 2022 a Komise na základě tohoto závazku navrhla strategii REPowerEU, plán REPowerEU a plán postupu REPowerEU. Nejpozději k datu zveřejnění návrhu tohoto nařízení již není vhodné považovat smlouvy uzavřené po uvedeném datu za smlouvy „starší“. Na smlouvy uzavřené po 17. červnu 2025 by se proto neměla vztahovat výjimečná přechodná ustanovení pro stávající krátkodobé a dlouhodobé smlouvy na dodávky.

(18) Aby se zabránilo tomu, že se objemy dovozu stanovené ve stávajících smlouvách na dodávky zvýší, měly by být změny stávajících smluv na dodávky pro účely tohoto nařízení považovány za nové smlouvy a na zvýšení objemu dovozu využitím smluvní flexibility by se nemělo uplatnit přechodné období. Výjimky by měly být stanoveny pro některé případy nezbytných změn stávajících smluv za předpokladu, že se tím nezvýší smluvně dohodnutá množství ani načasování dodávek. Kolísání cen vyplývající z indexace cen, která je již stanovena ve stávajících smlouvách na dodávky, nepředstavuje změnu stávajících smluv na dodávky.

(19) Toto nařízení zavádí jasný právní zákaz dovozu ruského zemního plynu, který představuje svrchovaný akt Unie mimo kontrolu dovozců plynu a činí dovozy zemního plynu z Ruské federace protiprávním, a to s přímými právními účinky a bez jakéhokoli prostoru pro uvážení členských států, pokud jde o jeho uplatňování.

(20) Na rozdíl od jiného zboží je zemní plyn homogenní komoditou, s níž se obchoduje ve velkých objemech a která se často mezi obchodníky opakovaně přeprodává na velkoobchodní úrovni. S ohledem na zvláštní složitost sledování původu zemního plynu a s ohledem na to, že ruští dodavatelé by se mohli snažit toto nařízení obejít, například prodejem prostřednictvím zprostředkovatelů, překládkou nebo přepravou přes jiné země, mělo by toto nařízení stanovit účinný rámec, který zamezí obcházení zákazu. Příslušné orgány by proto měly mít možnost přijmout nezbytná opatření ke zjištění toho, zda jsou dodávky zemního plynu z Ruské federace dováženy na celní území Unie prostřednictvím režimů vytvořených za účelem obcházení tohoto nařízení. Při zjišťování toho, zda je zemní plyn propuštěn do volného oběhu v Unii, by celní orgány neměly záviset pouze na informacích uvedených v celním prohlášení, ale měly by mít možnost na základě dalších relevantních informací, pokud to považují za relevantní, posoudit, zda je zboží dovážené do Unie skutečně určeno k propuštění do volného oběhu. Toto nařízení by mělo rovněž vyžadovat určení země produkce a dodavatelského řetězce zemního plynu dováženého do Unie.

(21) Dovozci zemního plynu by měli mít povinnost poskytnout orgánům veškeré informace nezbytné k určení země produkce zemního plynu dováženého do Unie a k určení toho, zda se na dovážený plyn vztahuje obecný zákaz nebo některá z výjimek z tohoto zákazu. Pojem „původ“ podle celních předpisů Unie nemusí vždy umožňovat identifikaci země produkce dováženého plynu, například pokud byl plyn po opuštění Ruské federace dále zpracován (např. zkapalněn nebo znovuzplyňován). Toto nařízení by se proto mělo vztahovat i na případy, kdy se země „původu“ podle celních předpisů Unie liší od země produkce plynu, a mělo by stanovit mechanismus pro ověření, zda byl zemní plyn vytěžen nebo zkapalněn v Ruské federaci. Zákaz by se měl vztahovat na jakýkoli plyn, který byl před dovozem do Unie vyvezen z Ruské federace, ať už přímým vývozem z Ruska do Unie, nebo nepřímým vývozem přes třetí zemi, s výjimkou případů tranzitu.

(22) Vzhledem ke specifickým vlastnostem potrubního plynu a LNG a s cílem umožnit hladký proces ověřování země produkce a podmínek pro možné dočasné výjimky před vstupem plynu na celní území Unie by měl být zaveden postup předchozího povolení. Dovoz bez povolení by měl být zamítnut. Povolující orgány, a v příslušných případech celní orgány, pokud nejsou tyto orgány totožné, by měly být předem informovány o zamýšleném dovozu do Unie a měly by jim být předloženy informace, které jsou nezbytné k ověření země produkce nebo toho, zda jsou splněny podmínky pro udělení dočasné výjimky podle tohoto nařízení. Povolující orgány by měly usilovat o vydání povolení ve lhůtě mezi předložením informací dovozcem a plánovaným vstupem na celní území Unie s cílem usnadnit dovoz plynu do Unie, měly by však mít rovněž možnost o něm rozhodnout i v pozdější fázi, zejména v případě pochybností o poskytnutých informacích. Předchozím povolením by neměly být dotčeny stávající pravomoci celních orgánů k prosazování práva. Dovoz zemního plynu ze zemí produkujících zemní plyn by měl být od této povinnosti osvobozen, pokud Unie v minulosti z těchto zemí dovezla značné objemy a pokud tyto země buď prokázaly, že nechtějí podporovat ruské plynárenské odvětví, a to zákazem dovozu ruského plynu či omezujícími opatřeními zaměřenými na ruskou plynárenskou infrastrukturu, ruské plynárenské společnosti nebo osoby, jež tyto společnosti řídí, nebo pokud tyto země nedisponují nezbytnou infrastrukturou pro dovoz zemního plynu plynovody nebo pro dovoz LNG. Komise by měla sestavit seznam těchto zemí a odpovídajícím způsobem jej aktualizovat.

(23) Povolující orgány, a v příslušných případech celní orgány, pokud nejsou tyto orgány totožné, by měly mít možnost vyžádat si veškeré informace nezbytné k posouzení zákonnosti dovozu. Měly by mít rovněž možnost využívat informace z jiných zdrojů. Vzhledem k tomu, že smluvní podmínky určující prvky relevantní pro posouzení jsou často složité, měly by mít orgány pravomoc požádat dovozce o podrobné informace o smlouvě, včetně kompletních smluv na dodávky, je-li to nezbytné pro pochopení kontextu určitých ustanovení nebo odkazů na jiná smluvní ustanovení. Toto nařízení by mělo obsahovat pravidla k zajištění účinné ochrany obchodního tajemství dotčených podniků.

(24) Při výkonu svých pravomocí by se povolující orgány a celní orgány měly zaměřit na prosazování práva v souvislosti s propojovacími body, zařízeními LNG nebo tranzitními plynovody, u nichž je riziko obcházení vysoké. Při přepravě ropy k obcházení omezujících opatření zaznamenány praktiky využívání tzv. „stínových flotil“, které by mohly představovat riziko rovněž pro dovoz LNG, a ohrožovat tak cíle tohoto nařízení. V úzké vzájemné spolupráci by orgány měly v případě potřeby upravit své priority v oblasti prosazování práva s cílem řešit možné praktiky obcházení zjištěné během provádění tohoto nařízení. Komise by rovněž měla neustále monitorovat toky ruského zemního plynu přepravovaného přes třetí země.

(25) Některé části ruské infrastruktury pro přepravu plynu jsou přímo napojeny na Unii a některé tranzitní plynovody spojující Ruskou federaci s Unií jsou provozovány přes třetí země, aniž by v současné době měly na trase mezi Ruskou federací a Unií jakékoliv vstupní body. Je proto třeba předpokládat, že zemní plyn dovážený do Unie přes hranice či prostřednictvím propojovacích vedení nebo propojovacích bodů mezi Ruskou federací a Unií, Běloruskem a Unií, stejně jako zemní plyn přicházející přes plynovody jako je TurkStream v propojovacím bodě Strandža 2/Malkoclar, pochází nebo je přímo či nepřímo vyvážen z Ruské federace. V případě tvrzení, že se na zemní plyn přicházející na tyto hranice či do těchto propojovacích vedení nebo propojovacích bodů vztahuje režim „tranzitu“ přes Ruskou federaci, měly by se uplatnit přísné kontroly. Ruská federace je významným vývozcem plynu a v minulosti nehrála nijak významnou úlohu jako tranzitní země pro plyn, a to vzhledem k několika faktorům, jako je nedostatečná infrastruktura pro znovuzplyňování, organizace obchodu s plynem v Ruské federaci prostřednictvím monopolu na vývoz prostřednictvím plynovodů, obchodní modely ruských plynárenských společností, které nejsou založeny na organizaci tranzitů, a zeměpisná poloha Ruské federace. Z tohoto důvodu a s přihlédnutím k motivaci ruských dodavatelů obcházet zákaz dovozu by celní orgány měly zamítat dovoz objemů zemního plynu, který je údajně v tranzitu, pokud nelze předložit jednoznačné důkazy prokazující, že daný plyn byl v tranzitu přes Ruskou federaci a zemí jeho produkce není Ruská federace. Povolujícím orgánům by měly takové důkazy předloženy v dostatečném předstihu, a to nejpozději jeden měsíc před vstupem na celní území Unie, aby bylo možné dovážený plyn zpětně vysledovat až do místa produkce.

(26) Propojovací bod Strandža 1 propojuje Unii s plynovodní soustavou, která přepravuje nejen plyn z Ázerbájdžánské republiky nebo Turecké republiky, ale také významné objemy plynu z Ruské federace. Proto by měly být vyžadovány jednoznačné důkazy k prokázání toho, že zemí produkce není Ruská federace, a orgánům by měla být poskytnuta dostatečná doba na ověření, aby se zajistilo, že plyn dovážený prostřednictvím propojovacího bodu Strandža 1 nepochází z Ruské federace ani z ní není přímo či nepřímo vyvážen. Pokud budou v budoucnu s plynovodními systémy přepravujícími významné objemy ruského plynu propojeny další propojovací body, měl by být uplatněn stejný standard kontroly.

(27) Kromě toho by významné objemy zemního plynu mohly vstupovat do Unie rovněž v „tranzitním“ režimu. Vzhledem k tomu, že přísná pravidla monitorování dovozu plynu, jako je předchozí povolení, se nevztahují na plyn procházející přes území Unie v „tranzitním“ režimu nebo uskladněný podle pravidel pro uskladnění v celním skladu, je vhodné stanovit zvláštní záruky v podobě režimu monitorování tranzitu, který celním orgánům umožní monitorovat toky plynu v „tranzitním“ režimu, aby se zajistilo, že zemní plyn, který prochází Unií v „tranzitním“ režimu, nakonec nevstoupí do volného oběhu v Unii. V případě, že provozovatelé skladují plyn v režimu dočasného uskladnění nebo v „tranzitním“ režimu nebo v režimu uskladnění v celním skladu podle celního kodexu Unie, měly by mít členské státy zavedeny vhodné mechanismy monitorování a prosazování práva, aby se zajistilo, že využívání uskladnění v Unii třetími zeměmi nepředstavuje žádné riziko pro vnitrostátní nebo regionální bezpečnost dodávek a plnění povinností uskladnění, a měly by Komisi poskytovat relevantní informace.

(28) V souladu se zásadou loajální spolupráce by povolující orgány, celní orgány, regulační orgány, příslušné orgány, Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) a Komise měly spolupracovat na provádění ustanovení tohoto nařízení a vyměňovat si relevantní informace, zejména pokud jde o posuzování dočasných výjimek umožňujících dovoz ruského zemního plynu po vstupu tohoto nařízení v platnost. Celní orgány, regulační orgány, příslušné orgány a agentura ACER by měly mít k dispozici nezbytné nástroje a databáze, které zajistí, aby si vnitrostátní orgány a orgány v různých členských státech mohly v případě potřeby vyměňovat relevantní informace. Agentura ACER by měla svými odbornými znalostmi přispívat k procesu monitorování provádění. Aby se usnadnilo vytváření nezbytných interoperabilních společných informačních systémů, Komise a členské státy by měly mít možnost prozkoumat možnosti využití rozpočtu dostupného v rámci Fondu pro vnitřní bezpečnost zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/149 ([6]). Celní orgány by měly každý měsíc informovat regulační orgány, příslušné orgány a Komisi o klíčových prvcích týkajících se vývoje dovozu ruského plynu, jako jsou množství dovezená na základě dlouhodobých nebo krátkodobých smluv na dodávky, vstupní body nebo smluvní partneři. Komise by měla tyto informace případně zahrnout do zprávy o provádění tohoto nařízení. Komise by měla rovněž posoudit účinnost výměny informací a spolupráce mezi příslušnými orgány a případně zahrnout do uvedené zprávy doporučení pro zlepšení této výměny informací a spolupráce.

(29) Zkušenosti s postupným ukončením dodávek ruského plynu přes Ukrajinu ukázaly, že dobrá příprava a koordinace v duchu solidarity mohou zabránit narušení trhu nebo problémům s bezpečností dodávek, které by mohly vzniknout v důsledku změny dodavatelů plynu. S cílem připravit se koordinovaným způsobem na úplné postupné ukončení dodávek ruského plynu a poskytnout trhu dostatek času na přípravu na související změny bez rizika pro bezpečnost dodávek plynu nebo významného dopadu na ceny energie by členské státy měly vypracovat vnitrostátní plány diverzifikace v oblasti zemního plynu a předložit je Komisi do 1. března 2026. Tyto plány by měly podléhat pravidlům služebního tajemství a neměly by být zveřejněny bez souhlasu příslušného členského státu. Měly by popisovat plánovaná opatření na vnitrostátní nebo regionální úrovni s cílem snížit poptávku, podpořit výrobu energie z obnovitelných zdrojů a zajistit alternativní dodávky, jakož i identifikovat možné technické, smluvní nebo regulační překážky, které mohou proces diverzifikace zkomplikovat. Vzhledem k tomu, že proces diverzifikace může vyžadovat koordinaci opatření na vnitrostátní, regionální nebo unijní úrovni, měla by Komise vnitrostátní plány diverzifikace v oblasti zemního plynu posoudit a v případě potřeby vydat doporučení navrhující úpravy.

(30) Při přípravě vnitrostátních plánů diverzifikace by Komise měla koordinovaně a v duchu solidarity spolupracovat s členskými státy, zejména ve střední a jihovýchodní Evropě, na nalezení alternativních dodávek zemního plynu. Kromě zlepšení bezpečnosti dodávek by nové dodávky mohly rovněž kompenzovat ušlé příjmy využitím stávající infrastruktury, která byla dříve využívána k přepravě ruského plynu.

(31) Ve Versailleském prohlášení se hlavy států nebo předsedové vlád zavázali nejen k postupnému ukončení dodávek zemního plynu z Ruské federace, ale také dalších dodávek energie, zejména ropy. Ruská federace uplatňuje podobné praktiky jako v oblasti plynu, v jejichž rámci Ruská federace v minulosti využívala plyn jako prostředek nátlaku a manipulace, i při obchodování ropou s Unií, což dokládají například předchozí přerušení dodávek ropy. Stávající vztahy s Ruskou federací v oblasti dodávek ropy vytvářejí závislosti a rizika pro bezpečnost v Unii. Aby Ruská federace nemohla využívat dovoz ropy do Unie jako nástroj nátlaku, je tudíž nezbytné připravit včasné postupné ukončení dovozu ropy z Ruské federace. Zatímco omezující opatření k zajištění postupného ukončení dovozu ropy z Ruské federace již existují a dovoz ropy se výrazně snížil, další postupné dovozu používání ruské ropy může vyžadovat zvláštní přípravné kroky a koordinaci se sousedními zeměmi.

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1149 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Fond pro vnitřní bezpečnost (Úř. věst. L 251, 15.7.2021, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1149/oj).

(32) Členské státy by proto měly rovněž vypracovat vnitrostátní plány diverzifikace pro surovou ropu a ropné produkty, které by měly zahrnovat opatření zavedená a plánovaná na vnitrostátní úrovni s cílem zajistit transparentnost a sledovatelnost dovozu ropy z Ruské federace. Komise by měla k těmto plánům poskytnout doporučení. Tyto plány by měly podléhat pravidlům služebního tajemství a neměly by být zveřejněny bez souhlasu příslušného členského státu. Komise by měla pokračovat v řešení problému obcházení omezujících opatření Unie týkajících se ropy využíváním tzv. „stínových flotil“, zejména prováděním opatření stanovených v plánu postupu REPowerEU.

(33) Zkušenosti z plynové krize v letech 2022 a 2023 ukázaly, že komplexní informace o situaci v oblasti dodávek a možných závislostech na dodávkách mají zásadní význam pro monitorování dodávek plynu v Unii. Dovozci ruského plynu, kteří využívají přechodných období stanovených v tomto nařízení, by proto měli Komisi předložit veškeré informace nezbytné k vyhodnocení možných rizik pro obchod s plynem. Tyto informace by měly zahrnovat klíčové parametry, nebo i úplné znění příslušných smluv na dodávky plynu, s výjimkou informací o cenách, je-li to nezbytné pro pochopení kontextu určitých ustanovení nebo odkazů na jiná ustanovení smlouvy. Při monitorování dodávek plynu v Unii by Komise měla rovněž zohlednit informace o dovozu poskytnuté celními orgány a informace obsažené ve vnitrostátních plánech diverzifikace. Komise by měla pravidelně informovat Koordinační skupinu pro otázky plynu zřízenou nařízením (EU) 2017/1938 o procesu postupného ukončování na úrovni Unie a předkládat výroční zprávu o postupném ukončování dodávek ruského plynu, k níž mohou být připojena konkrétní doporučení a opatření Unie k urychlení procesu postupného ukončování.

(34) Členské státy a Unie by měly při provádění tohoto nařízení úzce spolupracovat, a to i pokud jde o postupy pro řešení případných sporů. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1219/2012 ([7]) a (EU) č. 912/2014 ([8]) v relevantních případech stanoví další podrobnosti o spolupráci a rozdělení finanční odpovědnosti mezi členské státy a Unii, pokud jde o možné případy řešení sporů mezi investorem a státem v souvislosti s tímto nařízením.

(35) S ohledem na nedávnou praxi Ruské federace jednostranně měnit dohodnutá soudní a rozhodčí řízení a bránit jim nemohou být ani dotčené osoby, ani Unie a členské státy činěny odpovědnými za rozsudky, rozhodčí nálezy nebo jiná soudní rozhodnutí přijatá v rámci protiprávních řízení, proti nimž není v rámci příslušné jurisdikce přístup k opravným prostředkům.

(36) Unie vytvořila pevný právní rámec pro zajištění nepřetržité bezpečnosti dodávek plynu a pro koordinované řešení možných krizí v oblasti dodávek, včetně povinnosti členských států zajistit účinnou a operativní solidaritu se sousedními zeměmi, které plyn potřebují. Komise by měla neustále monitorovat vývoj tržních rizik pro dodávky plynu vyplývajících z obchodu s plynem s Ruskou federací na úrovni Unie, regionů a členských států. V případě náhlého a významného vývoje, který vážně ohrožuje bezpečnost dodávek do jednoho nebo více členských států, a po vyhlášení stavu nouze v souladu s článkem 11 nebo 12 nařízení (EU) 2017/1938 je vhodné zmocnit Komisi k přijetí nezbytných mimořádných opatření přijetím rozhodnutí týkajícího se zákazů dovozu zemního plynu nebo LNG stanovených v tomto nařízení v jednom nebo více členských státech. Komise by v takové situaci měla mít rovněž možnost pozastavit požadavek na předchozí povolení pro vstup dovozu plynu na celní území Unie cílem usnadnit dodatečný dovoz v krátké lhůtě. Takové pozastavení požadavku Komisí by mělo být časově omezené a nemělo by být uděleno na dobu delší než čtyři týdny a mělo by být obnoveno pouze v případě, že budou nadále platit podmínky pro stav nouze podle článku 11 nařízení (EU) 2017/1938. Prováděcí rozhodnutí Komise by mělo uložit dodatečné podmínky, nezbytné k zajištění toho, že každé takové pozastavení bude přísně omezeno na řešení dané hrozby, a mělo by umožnit pouze krátkodobé smlouvy. Komise by měla informovat Koordinační skupinu pro otázky plynu a předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu odůvodňující pozastavení a jakékoli prodloužení pozastavení a měla by uplatňování takového dočasného pozastavení pečlivě monitorovat.

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1219/2012 ze dne 12. prosince 2012, kterým se stanoví přechodná úprava pro dvoustranné dohody o investicích mezi členskými státy a třetími zeměmi (Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj).

([8]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 912/2014 ze dne 23. července 2014, kterým se stanoví rámec pro řešení finanční odpovědnosti v souvislosti s rozhodčími soudy pro řešení sporů mezi investorem a státem zřízenými mezinárodními dohodami, jichž je Evropská unie stranou (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 121, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj).

(37) Aby se zabránilo spekulativnímu výběru nejvhodnějšího soudiště z hlediska uplatnitelných sankcí a zajistilo se jednotné uplatňování tohoto nařízení, měly by členské státy stanovit harmonizovaná pravidla pro sankce za porušení tohoto nařízení. Jelikož by však porušení tohoto nařízení mohlo rovněž porušovat jiné právní předpisy Unie úzce související se zákazy a povinnostmi stanovenými v tomto nařízení, jako jsou celní předpisy, omezující opatření nebo nařízení (EU) 2017/1938, nemělo by, v souladu s Listinou základních práv Evropské unie a příslušnou judikaturou Soudního dvora Evropské unie, ukládání sankcí vést k porušování zásady ne bis in idem. Tímto nařízením není dotčeno ukládání trestních sankcí podle vnitrostátního práva.

(38) Opatření zavedená tímto nařízením plně odrážejí zásadu energetické solidarity. Míra expozice vůči dovozům ruského plynu se totiž v jednotlivých členských státech liší a mnoho členských států již přijalo opatření k postupnému ukončení dodávek ruského plynu. Toto nařízení zajistí celounijní harmonizovaný přístup k postupnému ukončení dodávek ruského plynu a zachová solidaritu mezi členskými státy.

(39) Jelikož cílů tohoto nařízení nemůže být koordinovaným způsobem a bez rizika fragmentace trhu dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich může z důvodu jejich rozsahu a účinků být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

(40) Vzhledem k tomu, že je důležité, aby Unie neprodleně přikročila k postupnému ukončení další hospodářské závislosti Unie na dovozu plynu z Ruské federace, mělo by toto nařízení vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*. Účastníci trhu měli po Versailleském prohlášení z března 2022 a přijetí návrhu tohoto nařízení dne 17. června 2025 značný čas na přizpůsobení svého portfolia dodávek. Zdá se však vhodné stanovit přechodné období, které by dodavatelům plynu, kteří své strategie dodávek dosud neupravili, umožnilo přijmout opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto nařízením. Zákaz dovozu plynu z Ruské federace by se proto měl použít až od 18. března 2026. Aby dovozci se stávajícími smlouvami na dodávky a dovozci uzavírající nové smlouvy mohli nezbytné předchozí povolení získat včas a bez přerušení plánovaného dovozu plynu, měly by se jednotlivé povolovací postupy stanovené v tomto nařízení použít před tím, než se zákaz dovozu plynu z Ruské federace stane použitelným,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

Toto nařízení stanoví rámec pro odstranění přetrvávajícího vystavení Unie významným rizikům pro obchod a bezpečnost dodávek, která plynou z obchodu se zemním plynem s Ruskou federací, a pro přípravu účinného a včasného ukončení dovozu ropy z Ruské federace tím, že zavádí:

a) postupný zákaz dovozu zemního plynu z Ruské federace;

b) pravidla pro provádění a monitorování tohoto zákazu i postupného ukončení dovozu ropy z Ruské federace a

c) ustanovení pro lepší posuzování bezpečnosti dodávek energie v Unii.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1) „zemním plynem“ plyn ve smyslu kódů kombinované nomenklatury (KN) 2711 11 00 a 2711 21 00;

2) „LNG“ zkapalněný zemní plyn ve smyslu kódu KN 2711 11 00;

3) „zemním plynem v plynném stavu“ zemní plyn ve smyslu kódu KN 2711 21 00;

4) „směsmi“ směsi objemů LNG z různých zemí původu;

5) „dlouhodobou smlouvou na dodávky“ smlouva na dodávky zemního plynu, s výjimkou derivátů na zemní plyn, na dobu delší než jeden rok;

6) „krátkodobou smlouvou na dodávky“ smlouva na dodávky zemního plynu, s výjimkou derivátů na zemní plyn, nepřesahující jeden rok;

7) „vnitrozemskou zemí“ země, která je zcela obklopena pevninou a nemá přímý přístup k moři;

8) „dovozem“ propuštění zboží do volného oběhu ve smyslu článku 201 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ([9]) (dále jen „celní kodex Unie“);

9) „dovozcem“ fyzická nebo právnická osoba, která je deklarantem ve smyslu čl. 5 bodu 15 celního kodexu Unie v příslušném celním prohlášení, nebo fyzická nebo právnická osoba, včetně podniků ve skupině, která přiváží zboží na celní území Unie nebo jinak uvádí zboží na trh Unie;

10) „podnikem ve skupině“ podnik ve skupině ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ([10]);

11) „celním orgánem“ celní orgán ve smyslu čl. 5 bodu 1 celního kodexu Unie;

12) „povolujícím orgánem“ orgán, který je příslušný k posuzování žádostí o povolení podaných podle čl. 5;

13) „příslušným orgánem“ příslušný orgán ve smyslu čl. 2 bodu 7 nařízení (EU) 2017/1938;

14) „regulačním orgánem“ regulační orgán určený podle čl. 76 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ([11]);

15) „kontrolou“ kontrola ve smyslu čl. 2 bodu 55 směrnice (EU) 2024/1788;

16) „propojovacím bodem“ propojovací bod ve smyslu čl. 2 bodu 63 směrnice (EU) 2024/1788;

17) „propojovacím vedením“ propojovací vedení ve smyslu čl. 2 bodu 39 směrnice (EU) 2024/1788;

18) „vstupním bodem“ vstupní bod ve smyslu čl. 2 bodu 61 směrnice (EU) 2024/1788;

19) „místem výstupu“ místo výstupu ve smyslu čl. 2 bodu 62 směrnice (EU) 2024/1788;

20) „místem dodávky“ fyzické nebo virtuální místo uvedené ve smlouvě na dodávky plynu, do kterého má být zemní plyn dodáván prodávajícím a ze kterého má být odebírán kupujícím;

21) „smluvně dohodnutým množstvím“ množství zemního plynu, které je kupující povinen zakoupit a prodávající povinen poskytnout podle původní smlouvy na dodávky, avšak s výjimkou množství vyplývajícího ze smluvních ustanovení, která stanoví množstevní změny výchozích množství, jako jsou zaokrouhlená množství, zlomková množství, navýšená množství nebo jiné objemové úpravy podle podmínek smlouvy, s výjimkou placených vyrovnávacích množství uhrazených před 17. červnem 2025;

([9]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([11]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ze dne 13. června 2024 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, zemním plynem a vodíkem a o změně směrnice (EU) 2023/1791 a o zrušení směrnice 2009/73/ES (Úř. věst. L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj)

22) „zaokrouhleným množstvím“ množství zemního plynu připočtené k ročnímu smluvně dohodnutému množství v daném roce, aby bylo zajištěno zaokrouhlení posledního nákladu na celý náklad;

23) „zlomkovým množstvím“ množství zemního plynu převedené do následujících smluvních let, pokud je množství dodané v průběhu roku větší nebo menší než upravené roční smluvně dohodnuté množství po úpravách; toto množství může být buď kladné nebo záporné;

24) „navýšeným množstvím“ množství zemního plynu, které má být podle uvážení smluvní strany případně připočteno k ročnímu smluvně dohodnutému množství na základě smluv na dodávky;

25) „placeným vyrovnávacím množstvím“ množství zemního plynu, které je kupující oprávněn nebo povinen odebrat a uhradit v následujících obdobích v souladu s minimálními požadavky ustanovení odběr nebo platba a s cílem kompenzovat případný schodek ve smluvně dohodnutých množstvích, ale která nebyla v předchozích obdobích odebrána, podle ustanovení dlouhodobé smlouvy na dodávky;

26) „plánem dodávek“ harmonogram nebo plán dohodnutý mezi stranami smlouvy na dodávky plynu, v němž jsou uvedena množství zemního plynu, která má prodávající dodat a kupující odebrat ve stanovených časových intervalech, včetně časového plánu, místa a dodacích podmínek, jak je stanoveno ve smlouvě na dodávky nebo v jakýchkoli souvisejících provozních postupech;

27) „nominací“ nominace ve smyslu čl. 2 bodu 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1789 ([12]);

28) „ropou“ surová ropa, kondenzáty zemního plynu, suroviny, aditiva a oxygenáty pro rafinerie a jiné uhlovodíky a ropné produkty kódů KN 2709 a 2710;

29) „zemí produkce“ země, v níž je zemní plyn vytěžen, bez ohledu na to, zda byl tento zemní plyn následně zkapalněn nebo znovuzplyňován v jiné zemi; je-li zemní plyn vytěžený v jiných zemích než v Ruské federaci zkapalněn nebo znovuzplyňován v Ruské federaci, považuje se za zemi produkce Ruská federace.

KAPITOLA II

POSTUPNÝ ZÁKAZ DOVOZU ZEMNÍHO PLYNU Z RUSKÉ FEDERACE

Článek 3

Zákaz dovozu zemního plynu z Ruské federace

1. Zakazuje se dovážet plynovody zemní plyn v plynném stavu (dále jen „potrubní plyn“), který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, nepoužije-li se jedna z dočasných výjimek uvedených v článku 4.

2. Zakazuje se dovážet LNG, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen nebo je získáván ze zemního plynu v plynném stavu vytěženého v Ruské federaci, nepoužije-li se jedna z dočasných výjimek uvedených v článku 4. Tento zákaz se vztahuje rovněž na LNG, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen nebo je získáván ze zemního plynu v plynném stavu vytěženého v Ruské federaci, a je obsažen ve směsích.

Článek 4

Dočasná výjimka pro stávající smlouvy na dodávky

1. Zákaz podle čl. 3 odst. 1 se použije ode dne 17. června 2026 a zákaz podle čl. 3 odst. 2 se použijí ode dne 25. dubna 2026, pokud je možné povolujícím orgánům prokázat, že příslušný dovoz je prováděn na základě krátkodobé smlouvy na dodávky uzavřené před 17. červnem 2025, která poté nebyla změněna, nevztahuje-li se na změnu této smlouvy odstavec 5 tohoto článku.

([12]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1789 ze dne 13. června 2024 o vnitřním trhu s plynem z obnovitelných zdrojů, zemním plynem a vodíkem, o změně nařízení (EU) č. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 a (EU) 2022/869 a rozhodnutí (EU) 2017/684 a o zrušení nařízení (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

2. Zákaz podle čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení se použije ode dne 30. září 2027, pokud je možné povolujícím orgánům prokázat, že příslušný dovoz je prováděn na základě dlouhodobé smlouvy na dodávky uzavřené před 17. červnem 2025, která poté nebyla změněna, nevztahuje-li se na změnu této smlouvy odstavec 5 tohoto článku.

Identifikuje-li Komise riziko, že by členský stát nemusel splnit cíl naplnění podzemních zásobníků podle článku 6a nařízení (EU) 2017/1938 pro rok 2027, a to s přihlédnutím k okolnostem souvisejícím s rizikem nesplnění uvedeného cíle, potvrdí toto riziko prostřednictvím prováděcího rozhodnutí nejpozději do 15. září 2027.

Pokud Komise přijme prováděcí rozhodnutí podle druhého pododstavce tohoto odstavce, zákaz podle čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení se v daném členském státě použije až od 1. listopadu 2027, pokud je možné povolujícím orgánům prokázat, že příslušný dovoz je prováděn na základě dlouhodobé smlouvy na dodávky uvedení v prvním pododstavci tohoto odstavce. Komise o tomto prováděcím rozhodnutí neprodleně informuje Evropský parlament, Radu a Koordinační skupinu pro otázky plynu zřízenou článkem 4 nařízení (EU) 2017/1938.

3. Zákaz podle čl. 3 odst. 2 se použije ode dne 1. ledna 2027, pokud je možné povolujícím orgánům prokázat, že příslušný dovoz zemního plynu podle článku 3 je prováděn na základě dlouhodobé smlouvy na dodávky uzavřené před 17. červnem 2025, která poté nebyla změněna, nevztahuje-li se na změnu této smlouvy odstavec 5 tohoto článku.

4. Zákaz podle článku 3 se použije ode dne 30. září 2027, nebo, pokud Komise přijala prováděcí rozhodnutí v souladu s odst. 2 tohoto článku, ode dne 1. listopadu 2027, pokud lze povolujícím orgánům prokázat, že:

a) příslušný dovoz je prováděn na základě krátkodobé smlouvy na dodávky s dodáním do vnitrozemské země, která je nezbytná pro plnění dlouhodobé smlouvy na dodávky podle písmene b), a

b) existuje dlouhodobá smlouva na dodávky s dodáním do vnitrozemské země za účelem dovozu potrubního plynu:

   i) která byla uzavřena před 17. červnem 2025 a poté nebyla změněna, nevztahuje-li se na změnu této smlouvy odstavec 5 tohoto článku,

   ii) a která se týká dodávek plynu, které pocházejí z Ruské federace nebo jsou z ní přímo či nepřímo vyváženy, a

   iii) pro kterou již není možné uskutečnit dodání v původním místě dodání na hranici Unie se třetí zemí.

5. Dočasné výjimky stanovené v odstavcích 1, 2, 3 a 4 se vztahují rovněž na stávající smlouvy na dodávky s těmito změnami:

a) snížení smluvně dohodnutých množství;

b) snížení cen a poplatků;

c) změny ustanovení o důvěrnosti;

d) změny provozních postupů, jako jsou komunikační postupy;

e) změny adres smluvních stran;

f) převody smluvních závazků mezi podniky ve skupině;

g) změny vyžadované soudními nebo rozhodčími řízeními nebo

h) v případě vnitrozemských zemí změny mezi vnitrostátními místy dodání.

6. Množství dovezená v souladu s odstavci 1, 2, 3 a 4 nesmí překročit smluvně dohodnutá množství.

KAPITOLA III

PŘEDCHOZÍ POVOLENÍ DOVOZU A PŘEDKLÁDÁNÍ A VÝMĚNA RELEVANTNÍCH INFORMACÍ

Článek 5

Předchozí povolení dovozu a relevantních informací

1. Pokud je požadována dočasná výjimka podle článku 4, podléhá dovoz předchozímu povolení. Povolující orgány obdrží veškeré informace nezbytné k posouzení toho, zda jsou podmínky stanovené v článku 4 splněny.

2. Informace uvedené v odstavci 1 zahrnují alespoň tyto údaje:

a) datum uzavření smlouvy na dodávky plynu;

b) doba trvání smlouvy na dodávky plynu;

c) smluvně dohodnutá množství, včetně možné flexibility směrem nahoru či dolů;

d) totožnost stran smlouvy na dodávky plynu, v případě stran registrovaných v Unii včetně registračního a identifikačního čísla hospodářských subjektů (EORI);

e) v případě dovozu LNG místo zkapalnění a přístav první nakládky;

f) v případě směsí, dokumentace prokazující množství zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen a plynu, který pochází z jiných zemí, nebo z je z nich přímo či nepřímo vyvážen, obsaženého ve směsi a informace stanovující proces mísení;

g) místa dodání, včetně možné flexibility týkající se místa dodání, a

h) veškeré změny smlouvy na dodávky plynu, s uvedením obsahu a data změny, s výjimkou změn, které se týkají pouze ceny plynu.

Pokud je požadována dočasná výjimka podle článku 4 a cena zemního plynu byla změněna dne 17. června 2025 nebo později, informace uvedené v odstavci 1 tohoto článku musí obsahovat informace o změně ceny.

Informace uvedené v odstavci 1 se předloží povolujícímu orgánu nejpozději jeden měsíc před vstupem zemního plynu na celní území Unie. Stejná lhůta se použije pro směsi obsahující zemní plyn, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen.

3. Dovoz zemního plynu, jehož zemí produkce není Ruská federace, podléhá předchozímu povolení, s výjimkou případů, kdy se na tento dovoz vztahuje odstavec 4. Povolujícím orgánům v členském státě, v němž má být zemní plyn propuštěn do volného oběhu, musí být nejpozději pět pracovních dnů před jeho vstupem na celní území Unie poskytnuty veškeré informace nezbytné k určení země produkce tohoto zemního plynu.

4. Výjimka z předchozího povolení uvedená v odstavci 3 se použije, pokud je zemní plyn dovážen ze země, která produkuje zemní plyn a v roce 2024 vyvezla do Unie více než 5 miliard m^3 zemního plynu a která

a) buď dovoz plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, zakázala, nebo uplatňuje jiná omezující opatření týkající se tohoto plynu, nebo

b) nemá zavedenu plynárenskou infrastrukturu, která by umožňovala dovoz LNG nebo potrubního plynu.

Nejpozději pět pracovních dnů po dni vstupu tohoto nařízení v platnost vypracuje Komise prostřednictvím prováděcího rozhodnutí seznam zemí, které splňují podmínky stanovené v prvním pododstavci.

Komise monitoruje, zda jsou i nadále splněny podmínky stanovené v prvním pododstavci tohoto odstavce, a seznam odpovídajícím způsobem a bez zbytečného odkladu aktualizuje na základě informací poskytnutých povolujícími orgány nebo v příslušných případech celními orgány a subjekty Unie podle čl. 7 odst. 2.

Komise může prostřednictvím prováděcího rozhodnutí zrušit výjimku týkající se předchozího povolení uvedenou v prvním pododstavci tohoto odstavce, pokud povolující orgány nebo v příslušných případech celní orgány zjistí jeden nebo více případů obcházení zákazů stanovených v článku 3 vývozci ze země uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce, nebo pokud má Komise důvody předpokládat, že orgány ze zemí vývozu nezasahují proti praktikám obcházení odpovídajícím způsobem.

5. Povolující orgány, celní orgány a další orgány zapojené do monitorování podle článků 6 a 7, si mohou vyžádat podrobnější informace, pokud považují informace poskytnuté v postupu předchozího povolení za nedostačující k posouzení, zda má být povolení uděleno. Mohou vyjít rovněž z informací z jiných zdrojů. Povolující orgány mohou především požadovat předložení úplného znění některých ustanovení smlouvy na dodávky plynu nebo znění celé smlouvy na dodávky plynu, s výjimkou informací o cenách, zejména pokud jsou některá smluvní ustanovení vzájemně propojena nebo pokud má pro posouzení klíčový význam plná znalost formulace smluvních ustanovení.

Pokud poskytnuté informace nejsou přesvědčivé, celní orgány odmítnou propustit příslušné zboží do volného oběhu.

Komise v úzké spolupráci s povolujícími orgány, a v příslušných případech s celními orgány, zveřejní pokyny k dalším podrobnostem týkajícím se postupu předchozího povolení a k odpovídajícím druhům podkladů a důkazů, které mají být předloženy.

6. Povolující orgány a celní orgány, ověří důkazy předložené za účelem určení země produkce, a ve vhodných případech si vyžádají další informace, které mohou mimo jiné zahrnovat dokumentaci o dodávkách v předcházejících článcích hodnotového řetězce, jako jsou veřejně dostupné údaje ze satelitního sledování nákladů LNG nebo informace o sledování od Evropské agentury pro námořní bezpečnost.

7. Zemní plyn, který má být dovezen do Unie přes hranice nebo propojovací vedení nebo propojovací body mezi Unií a Ruskou federací nebo Běloruskem nebo plynovody, které propojují Ruskou federaci s Unií a vedou přes třetí země, aniž by měly vstupní body mezi Ruskou federací a Unií, se považuje za přímo či nepřímo vyvezený z Ruské federace.

8. Zemní plyn, který má být dovezen do Unie přes propojovací bod Strandža 1, se považuje za přímo či nepřímo vyvezený z Ruské federace, ledaže by byly povolujícím orgánům nejpozději sedm pracovních dnů před vstupem tohoto plynu na celní území poskytnuty jednoznačné důkazy prokazující, že zemí produkce zemního plynu není Ruská federace.

9. Vedou-li změny týkající se plynárenské infrastruktury nebo obchodních vzorců k situaci, kdy jiné propojovací body než Strandža 1 propojují Unii s plynovodními soustavami přepravujícími významné objemy zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, uplatní se na tyto propojovací body odstavec 8 obdobně. Komise identifikuje tyto propojovací body prostřednictvím prováděcího rozhodnutí Komise.

10. Pokud je zemní plyn přepravován přes Unii ze třetí země do třetí země v tranzitním režimu v souladu s celním kodexem Unie, a to i za účelem uskladnění podle pravidel pro uskladnění v celním skladu, musí být povolující orgány, a v příslušných případech celní orgány, nejpozději pět pracovních dnů před plánovaným tranzitem informovány o:

a) zemi produkce zemního plynu, který má být přepravován v tranzitním režimu, ledaže by tato informace nebyla k dispozici;

b) plánovaných nebo skutečných nominačních harmonogramech upřesňujících objem, načasování, vstupní bod a místo výstupu plynu v tranzitu, případně s denní granularitou;

c) objemech a místech dodání ve smlouvách na dodávky plynu a

d) v příslušných případech o smlouvě mezi prodávajícím nebo kupujícím nebo jakýmkoli zprostředkujícím subjektem a příslušnými provozovateli přepravních soustav v Unii.

Povolující orgány neprodleně ověří soulad údajů a v příslušných případech sdílejí obdržené informace s celními orgány.

11. V případě, že hospodářské subjekty skladují zemní plyn, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen v režimu uskladnění nebo v tranzitním režimu, nebo režimu uskladnění v celním skladu podle celního kodexu Unie na území Unie, musí mít členské státy zavedeny vhodné mechanismy monitorování a prosazování práva, aby zajistily, že využívání uskladnění v Unii třetími zeměmi nepředstavuje žádné riziko pro vnitrostátní či regionální bezpečnost dodávek a plnění povinností uskladňování stanovených v článcích 6a až 6d nařízení (EU) 2017/1938, a poskytnou příslušné informace Komisi

Článek 6

Účinné monitorování a podávání zpráv

1. Celní orgány, a příslušných případech příslušné orgány, a regulační orgány, Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) a Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) zajistí účinné monitorování ustanovení kapitoly II, v případě potřeby plně využijí své pravomoci k prosazování práva, a úzce spolupracují s dalšími relevantními vnitrostátními orgány, orgány z jiných členských států, unijními orgány a Komisí.

2. Při výkonu svých pravomocí se povolující orgány a celní orgány zaměřují na prosazování práva ve vztahu k propojovacím bodům, zařízením LNG nebo tranzitním plynovodům, u nichž je vysoké riziko obcházení, například v případě dovozu ze třetích zemí, které rovněž obchodují se zemním plynem, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen. nebo zemní plyn vyvážejí z těžebních zařízení, která jsou částečně vlastněny společnostmi z Ruské federace. S využitím mechanismu spolupráce mezi orgány podle článku 7 upraví orgány v případě potřeby své priority v oblasti prosazování práva s cílem řešit možné praktiky obcházení zjištěné během provádění tohoto nařízení. Komise ve spolupráci s členskými státy monitoruje celkové objemy zemního plynu dovezeného přes třetí země s cílem posoudit potenciální rizika obcházení článků 3 a 4.

Článek 7

Spolupráce a výměna informací

1. Povolujícím orgánem je celní orgán, ledaže členský stát určí pro tento účel jiný orgán. Pokud členský stát určí za povolující orgán jiný orgán než celní orgán, uvědomí o tom Komisi.

2. Povolující orgány spolupracují a vyměňují si obdržené informace o dovozu zemního plynu s regulačními orgány, příslušnými orgány a v příslušných případech s celními orgány, jakož i s agenturami OLAF, EPPO, ACER a Komisí v souladu se svými úkoly, povinnostmi a pravomocemi a v nejvyšší možné míře v zájmu zajištění účinného posouzení toho, zda jsou plněny články 3 a 4. Zejména sdílejí informace o možných praktikách obcházení zjištěných při provádění tohoto nařízení.

3. Povolující orgány a v příslušných případech celní orgány poskytnou Komisi relevantní informace, které jí umožní monitorovat, zda jsou nadále plněny zvláštní podmínky popsané v článku 4 odst. 1, 2, 3, 4 a 5. Komise přitom zejména monitoruje, zda tato ustanovení nejsou využívána k obcházení.

4. Kromě informací poskytovaných podle odstavce 3, podávají povolující orgány a v příslušných případech celní orgány, každý měsíc regulačním orgánům, příslušným orgánům, agentuře ACER a Komisi informace o klíčových prvcích týkajících se vývoje dovozu zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, jako jsou množství dovezená na základě dlouhodobých nebo krátkodobých smluv na dodávky, vstupní body nebo smluvní partneři. Tyto informace rovněž zahrnují hlavní události týkající se zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen a který vstupuje do Unie v tranzitním režimu podle čl. 5 odst. 10.

5. Povolující orgány a, v příslušných případech, celní orgány z různých členských států si v nezbytném rozsahu vyměňují obdržené informace o dovozu zemního plynu a vzájemně spolupracují s cílem zajistit účinné prosazování tohoto nařízení a zabránit obcházení předpisů. Využívají existující nástroje a databáze, které mezi vnitrostátními orgány v jejich členském státě a orgány v jiných členských státech umožňují účinnou výměnu relevantních informací, nebo tyto nástroje v případě potřeby zavedou.

6. Do 1. července 2026 a 1. července 2027 zveřejní agentura ACER na základě údajů obdržených podle tohoto nařízení a na základě vlastních informací zprávu, která bude obsahovat přehled smluv na dodávky zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, a vyhodnotí dopad diverzifikace na trhy s energií. Tam, kde je to relevantní, zahrnuje zpráva také údaje o zemním plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen a vstupuje do Unie v tranzitním režimu podle čl. 5 odst. 10.

7. Komise a agentura ACER ve vhodných případech sdílejí relevantní informace, které mají k dispozici, o smlouvách na dovoz zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, s povolujícími orgány a v příslušných případech s celními orgány s cílem usnadnit prosazování tohoto nařízení.

8. Je-li to relevantní pro splnění povinnosti v oblasti výměny informací v souladu s tímto článkem, požije se obdobně nařízení Rady (ES) č. 515/97 ([13]).

Článek 8

Sankce

1. Členské státy stanoví účinné, přiměřené a odrazující sankce za nedodržení článků 3, 4 nebo 5.

2. Maximální výše sankce v případě právnických osob činí nejméně:

a) 3,5 % celkového celosvětového ročního obratu podniku za předchozí účetní období;

b) 40 milionů EUR nebo

c) 300 % odhadovaného obratu transakcí, který se vypočítá na základě objemu zemního plynu, jehož se tyto transakce týkají, a smluvních cen na denním trhu TTF.

Maximální výše sankce v případě fyzických osoby činí nejméně2,5 milionu EUR.

3. Pokud právní systém členského státu neuděluje příslušným orgánům pravomoc nezávisle ukládat správní pokuty, může se použít tento článek tak, aby podnět k uložení pokuty dal příslušný orgán a aby pokuta byla uložena příslušnými vnitrostátními soudy, přičemž je současně třeba zajistit, aby tyto prostředky právní ochrany byly účinné a aby jejich účinek byl rovnocenný se správními pokutami, jež ukládají orgány dohledu. Uložené pokuty musí být v každém případě účinné, přiměřené a odrazující.

4. Nejpozději do 4. února 2028 sdělí členské státy Komisi platné vnitrostátní právní předpisy zajišťující provedení tohoto článku a neprodleně jí oznámí veškeré pozdější změny, které se jich týkají.

KAPITOLA IV

VNITROSTÁTNÍ PLÁNY DIVERZIFIKACE

Článek 9

Vnitrostátní plány diverzifikace pro zemní plyn

1. Každý členský stát vypracuje plán popisující opatření, milníky a potenciální překážky diverzifikace svých dodávek plynu (dále jen „vnitrostátní plán diverzifikace pro zemní plyn“) s cílem ukončit veškerý dovoz zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, a to ve lhůtách podle článků 3 a 4.

2. Vnitrostátní plán diverzifikace pro zemní plyn zahrnuje všechny tyto prvky:

a) dostupné informace o objemu dovozu zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen na základě stávajících smluv na dodávky;

([13]) Nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů (Úř. věst. L 082, 22.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj).

b) jasný popis podpůrných opatření, která byla na vnitrostátní úrovni zavedena nebo jsou plánována s cílem nahradit zemní plyn, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, včetně množství, u nichž se očekává postupné ukončení dovozu, milníků a harmonogramu provádění a, jsou-li k dispozici, zvažovaných možností alternativních dodávek a tras dodávek. Mezi tato opatření může patřit využívání platformy AggregateEU zřízené podle článku 42 nařízení (EU) 2024/1789, opatření na podporu úsilí energetických společností o diverzifikaci, spolupráce v regionálních skupinách, jako je Skupina na vysoké úrovni pro energetické propojení střední a jihovýchodní Evropy (CESEC), nalezení alternativ k dovozu zemního plynu prostřednictvím elektrifikace, energetická soběstačnost, opatření v oblasti energetické účinnosti, posílení výroby bioplynu, biometanu a čistého vodíku, zavádění energie z obnovitelných zdrojů, dobrovolná opatření ke snížení poptávky nebo možnosti jiných členských států, jak diverzifikaci dodávek usnadnit;

c) identifikace jakýchkoli potenciálních technických, smluvních nebo regulačních překážek bránících nahrazení zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, a možnosti překonání těchto překážek.

3. Do 1. března 2026 předloží členské státy Komisi své vnitrostátní plány diverzifikace v oblasti zemního plynu s využitím vzoru stanoveného v příloze I.

4. Komise ve vhodných případech usnadní přípravu a provádění vnitrostátních plánů diverzifikace v oblasti zemního plynu, a to i tím, že poskytne osvědčené postupy a technickou pomoc. Během přechodného období u stávajících smluv na dodávky podle článku 4 tohoto nařízení Komise koordinuje s členskými státy jejich úsilí o diverzifikaci s cílem nalézt alternativní zdroje dodávek. Nové dodávky by mohly rovněž kompenzovat ušlé příjmy využitím stávající infrastruktury, která byla dříve využívána k přepravě zemního plynu pocházejícího z Ruské federace nebo z ní přímo či nepřímo vyváženého. Členské státy podávají Koordinační skupině pro otázky plynu pravidelné zprávy o pokroku dosaženém při přípravě, přijímání a provádění svých vnitrostátních plánů diverzifikace pro zemní plyn. Na základě vnitrostátních plánů diverzifikace v oblasti zemního plynu Komise posoudí provádění postupného ukončení dovozu zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, a podá o tom zprávu Koordinační skupině pro otázky plynu, jak je stanoveno v článku 17 nařízení.

Článek 10

Vnitrostátní plány diverzifikace pro ropu (surová ropa a ropné produkty)

1. Členský stát dovážející ropu, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena, vypracuje plán diverzifikace popisující opatření, milníky a potenciální překážky pro diverzifikaci svých dodávek ropy (dále jen „vnitrostátní plány diverzifikace pro ropu“) s cílem ukončit do konce roku 2027 dovoz ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena.

2. Vnitrostátní plán diverzifikace pro ropu zahrnuje všechny tyto prvky:

a) dostupné informace o objemu dovozu ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena, na základě stávajících smluv na dodávky;

b) opatření, která byla na vnitrostátní úrovni naplánována s cílem nahradit ropu, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena, včetně množství, u nichž se očekává postupné ukončení dovozu, milníků a harmonogramu provádění a možností alternativních dodávek, tras dodávek a zdrojů energie, jakož i možností jiných členských států, jak diverzifikaci dodávek usnadnit;

c) opatření, která na vnitrostátní úrovni byla zavedena nebo jsou plánována, s cílem zajistit v maximálním možném rozsahu transparentnost a sledovatelnost ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena, včetně opatření pro ověření možného přeznačení dovozu;

d) možné zákazy na vnitrostátní úrovni týkající se dovozu ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena;

e) potenciální technické, smluvní nebo regulační překážky bránící nahrazení ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena, a možnosti překonání těchto překážek.

3. Do 1. března 2026 předloží členské státy Komisi své vnitrostátní plány diverzifikace pro ropu s využitím vzoru stanoveného v příloze II. Komise zveřejní nedůvěrnou verzi plánů obdržených od členských států nejpozději jeden měsíc po jejich předložení.

4. Komise ve vhodných případech usnadní přípravu a provádění vnitrostátních plánů diverzifikace pro ropu, včetně toho, že poskytne osvědčené postupy a technickou pomoc. Komise je nápomocna při spolupráci mezi členskými státy při provádění jejich vnitrostátních plánů diverzifikace pro ropu. Komise posoudí dopad možného urychleného ukončení dovozu ropy na členské státy, které jsou úplným postupným ukončením dodávek ruské ropy dotčeny nejvíce. Aktivně spolupracuje s přímo dotčenými a dalšími relevantními členskými státy na řešeních, jak možná rizika zjištěná v posouzení minimalizovat. Členské státy podávají Koordinační skupině pro ropu zřízené článkem 17 směrnice Rady 2009/119/ES ([14]) pravidelné zprávy o pokroku dosaženém při přípravě, přijímání a provádění svých vnitrostátních plánů diverzifikace pro ropu.

5. Pokud je ve vnitrostátním plánu diverzifikace pro ropu uvedeno riziko, že by do konce roku 2027 nemuselo být dosaženo postupného ukončení dovozu ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena, Komise po posouzení vnitrostátního plánu diverzifikace a do tří měsíců od jeho předložení vydá dotčenému členskému státu doporučení, jak dosáhnout tohoto postupného ukončení včas a toto doporučení zveřejní. V návaznosti na toto doporučení členský stát do tří měsíců aktualizuje svůj vnitrostátní plán diverzifikace pro ropu, přičemž zohlední doporučení Komise.

KAPITOLA V

MONITOROVÁNÍ BEZPEČNOSTI DODÁVEK PLYNU

Článek 11

Změny nařízení (EU) 2017/1938

Nařízení (EU) 2017/1938 se mění takto:

1) V článku 2 se doplňují nové body, které znějí:

„33) ‚ustanovením odběr nebo platba' smluvní ustanovení, které kupujícímu ukládá povinnost buď odebrat v určitém období specifikované minimální množství plynu, nebo za něj zaplatit, bez ohledu na to, zda skutečně došlo k odběru plynu;

34) ‚ustanovením dodání nebo platba' smluvní ustanovení, které prodávajícímu ukládá povinnost zaplatit smluvní pokutu v případě nedodání plynu."

2) Ustanovení čl. 14 odst. 6 se mění takto:

a) v prvním pododstavci se doplňuje nové písmeno c), které zní:

„c) Komisi a dotčeným příslušným orgánům následující informace týkající se smluv na dodávky plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen:

i) informace uvedené v čl. 5 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/261 (*);

ii) informace o množstvích, která mají být dodána a odebrána, včetně možné flexibility v rámci ustanovení odběr nebo platba nebo v rámci ustanovení dodání nebo platba;

iii) plány dodávek (LNG) nebo nominací (potrubní plyn);

iv) možná smluvní flexibilita týkající se ročních smluvně dohodnutých množství, včetně vyrovnávacích množství;

([14]) Směrnice Rady 2009/119/ES ze dne 14. září 2009, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů (Úř. věst. L 265, 9.10.2009, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

v) podmínky pro pozastavení nebo ukončení dodávek plynu, včetně ustanovení týkajících se vyšší moci;

vi) informace o tom, kterým právem se smlouva řídí a který rozhodčí mechanismus je zvolen;

vii) klíčové prvky jiných obchodních dohod, které jsou významné pro plnění smlouvy na dodávky plynu, kromě informací o cenách.

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2026/261 ze dne 26. ledna 2026 o postupném ukončení dovozu ruského zemního plynu a přípravě postupného ukončení dovozu ropy, zlepšení monitorování potenciálních energetických závislostí a o změně nařízení (EU) 2017/1938 (Úř. věst. L, 2026/261, 2.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj).“

b) doplňují se nové pododstavce, které zní:

„Informace uvedené v písmenu c) prvního pododstavce musí být poskytnuty nejpozději 4. března 2026 a pro každou smlouvu v rozčleněném formátu, včetně úplných příslušných textových částí, s výjimkou informací o cenách, zejména pokud má plná znalost formulace smluvních ustanovení klíčový význam pro posouzení bezpečnosti dodávek plynu nebo pokud jsou některá smluvní ustanovení vzájemně propojena.

Poskytovatelé služeb terminálů LNG poskytnou Komisi informace o službách rezervovaných zákazníky z Ruské federace nebo zákazníky ovládanými podniky z Ruské federace, včetně informací o službách, na něž se vztahují smlouvy, dotčených množstvích a o době trvání smlouvy.“

3) V článku 17 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„Komise průběžně monitoruje expozici energetického systému Unie dodávkám, a to i přes třetí země, plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, zejména na základě informací oznámených Komisi a příslušným orgánům v souladu s čl. 14 odst. 6 písm. c).

Komise posoudí provádění postupného ukončení dovozu plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, podle nařízení (EU) 2026/261 na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni na základě vnitrostátních plánů diverzifikace pro plyn podle článku 9 uvedeného nařízení a oznámí toto posouzení Koordinační skupině pro otázky plynu.

Na základě posouzení uvedeného ve třetím pododstavci zveřejní Komise výroční zprávu, která poskytne komplexní přehled pokroku dosaženého členskými státy při provádění jejich vnitrostátních plánů diverzifikace pro plyn.

V relevantních případech může Komise do tří měsíců od předložení vnitrostátního plánu diverzifikace pro plyn vydat doporučení, v němž jsou uvedeny možné kroky a opatření k zajištění bezpečné diverzifikace dodávek a včasného postupného ukončení dodávek plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen.

V návaznosti na toto doporučení členské státy do tří měsíců aktualizují svůj vnitrostátní plán diverzifikace pro plyn, přičemž zohlední doporučení Komise.“

KAPITOLA VI

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 12

Služební tajemství

1. Na veškeré důvěrné informace obdržené, vyměněné nebo předané v souladu s tímto nařízením se vztahují požadavky kladené na služební tajemství stanovené v tomto článku.

2. Povinnost zachovávat služební tajemství se vztahuje na všechny osoby, které pracují nebo pracovaly pro orgány zapojené do provádění tohoto nařízení a na jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu, na niž příslušné orgány přenesly své pravomoci, včetně auditorů a odborníků smluvně najatých těmito orgány.

3. Informace, na něž se vztahuje služební tajemství, se nezpřístupní, ledaže tak stanoví unijní či vnitrostátní právní předpisy.

4. Veškeré informace vyměněné mezi příslušnými orgány nebo členskými státy podle tohoto nařízení, které se týkají obchodních nebo provozních podmínek nebo jiných ekonomických či osobních záležitostí, jsou považovány za důvěrné a podléhají požadavkům kladeným na služební tajemství s výjimkou případů, kdy příslušný orgán v okamžiku jejich sdělení uvede, že informace mohou být zpřístupněny, je-li zpřístupnění vyžadováno unijními nebo vnitrostátními právními předpisy, nebo je-li takové zpřístupnění nezbytné pro účely soudního řízení.

Článek 13

Monitorování

1. Komise průběžně monitoruje vývoj trhu Unie s energií, zejména s ohledem na potenciální závislost na dodávkách plynu nebo jiná rizika v oblasti bezpečnosti dodávek energie související s dovozem energie z Ruské federace. Do 4. února 2028 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění tohoto nařízení.

Tato zpráva zahrnuje posouzení účinnosti postupu předchozího povolení upraveného v článku 5. Zahrnuje rovněž informace o možných otázkách bezpečnosti dodávek souvisejících se zemním plynem, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen, ve skladech v Unii. Zpráva dále obsahuje hodnocení účinnosti výměny informací a spolupráce mezi příslušnými orgány v souladu se článkem 6 a čl. 7 odst. 2 a 5 a ve vhodných případech stanoví doporučení pro tuto výměnu informací a spolupráci.

2. V případě náhlého a významného vývoje, který vážně ohrožuje bezpečnost dodávek energie v jednom nebo více členských státech, a po vyhlášení stavu nouze v souladu s článkem 11 nebo 12 nařízení (EU) 2017/1938 může Komise v jednom nebo více členských státech prostřednictvím rozhodnutí dočasně pozastavit uplatňování kapitoly II tohoto nařízení, a to zcela nebo částečně. V takovém případě může Komise rovněž pozastavit uplatňování požadavku předchozího povolení podle čl. 5 odst. 2 tohoto nařízení. Rozhodnutí Komise obsahuje určité podmínky, zejména s cílem zajistit, aby jakékoli pozastavení bylo přísně omezeno na řešení dané hrozby. Pozastavení je omezeno na období, které je nezbytně nutné k překlenutí časového úseku do doby, než budou za účelem uspokojení poptávky Unie k dispozici dostatečné dodávky z jiných zemí než z Ruské federace. Nesmí být uděleno na dobu delší než čtyři týdny a může být prodlouženo pouze tehdy, pokud stále platí podmínky pro stav nouze podle článku 11 nařízení (EU) 2017/1938. Během dočasného pozastavení podle tohoto odstavce jsou povoleny pouze krátkodobé smlouvy na dodávky. Komise o každém pozastavení informuje členské státy a Koordinační skupinu pro otázky plynu a předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu odůvodňující pozastavení a jeho případné prodloužení. Komise předloží zprávu Evropskému parlamentu, je-li k tomu vyzvána.

Článek 14

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 3 se použije od 18. března 2026, není-li v článku 4 stanoveno jinak.

Článek 5 se použije od 18. února 2026.

Tímto nařízením není dotčeno uplatňování zákazu týkajícího se LNG stanoveného v nařízení (EU) č. 833/2014, který se použije a musí být dodržen bez ohledu na ustanovení tohoto nařízení.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 26. ledna 2026.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	M. RAOUNA

PŘÍLOHA I

Vzor pro vnitrostátní plány diverzifikace pro zemní plyn

Tento vzor je určen vnitrostátním orgánům, které vypracovávají vnitrostátní plán diverzifikace, jak je stanoveno v článku 9. Plán obsahuje tyto údaje:

Obecné informace

Název orgánu odpovědného za vypracování plánu	
Popis plynárenské soustavy Součástí by měl být popis: (i) poptávky po plynu; (ii) skladby dodávek se zohledněním závislosti na dodávkách z Ruské federace.	

Hlavní informace o dovozu zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen do členského státu

Odkazy na jednotlivé smlouvy tak, jak je dovozci sdělili příslušným orgánům a Komisi.	
V relevantních případech služby terminálů LNG rezervované společnostmi nebo podniky ve skupině z Ruské federace	
Celkové smluvně dohodnuté množství zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen a který má být dodán do členského státu. Smluvní flexibilita a dodací místo (propojovací místo, dovozní místo, terminál LNG atd.).	

Popis opatření k nahrazení zemního plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen.

3.1 Popis obsahuje tyto prvky:

Možnosti diverzifikace: (i) alternativní dodávky; (ii) alternativní trasy dodávky; (iii) agregace poptávky.	
Popis opatření a jeho cílů, včetně množství, u nichž je očekáváno postupné ukončení dovozu, a dílčích kroků v případě vícestupňového opatření.	
Harmonogram provádění	
Dopad opatření na energetický systém, včetně dopadu na modely toků plynu, kapacity infrastruktury, sazby atd.	
Dopad na sousední členské státy.	

Technické, smluvní nebo regulační překážky bránící nahrazení plynu, který pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážen.

Technické, smluvní nebo regulační překážky	
Možnosti překonání překážek a harmonogram	
Kategorie	Nahrazování objemů s cílem postupného ukončení [1]
Požadované informace	Popis zavedených a plánovaných opatření na vnitrostátní úrovni, která mají nahradit zbývající objemy zemního plynu pocházejícího z Ruské federace nebo přímo či nepřímo vyvezeného z Ruské federace i) u každého opatření množství, u nichž se očekává postupné ukončení dovozu, ii) harmonogram provádění (počáteční datum a datum ukončení), iii) možnosti alternativních dodávek a dodavatelských tras
Potrubní plyn	
LNG	

[1] Tato opatření mohou zahrnovat využívání platformy AggregateEU podle článku 42 nařízení (EU) 2024/1789, opatření na podporu úsilí energetických společností o diverzifikaci, spolupráci v regionálních skupinách, jako je Skupina na vysoké úrovni pro energetické propojení střední a jihovýchodní Evropy (CESEC), nalezení alternativ k dovozu zemního plynu prostřednictvím elektrifikace, opatření v oblasti energetické účinnosti, posílení výroby bioplynu, biometanu a čistého vodíku, zavádění energie z obnovitelných zdrojů nebo dobrovolná opatření ke snížení poptávky.

PŘÍLOHA II

Vzor pro vnitrostátní plány diverzifikace pro ropu

Tento vzor je určen vnitrostátním orgánům, které vypracovávají podrobný vnitrostátní plán diverzifikace, jak je stanoveno v článku 10. Plán obsahuje:

Obecné informace

Název orgánu odpovědného za vypracování plánu	
Popis ropné soustavy. Součástí by měl být popis: (i) poptávky po ropě; (ii) skladby dodávek se zohledněním závislosti na dodávkách z Ruské federace.	

Hlavní informace o dovozu ropy (surová ropa a ropné produkty), která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena do členského státu

Celkové smluvně dohodnuté množství ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena a která má být dodána do členského státu. Uveďte datum konce platnosti smluvních závazků.	
Informace o totožnosti různých zúčastněných stran (prodejce, dovozce a kupujícího).	

Popis opatření směřujících k nahrazení ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena.

Popis obsahuje tyto prvky:

Možnosti diverzifikace: (i) alternativní dodávky; (ii) alternativní trasy dodávek	
Popis opatření a jeho cílů, včetně množství, u nichž je očekáváno postupné ukončení dovozu, a dílčích kroků v případě vícestupňového opatření. Opatření, která na vnitrostátní úrovni byla zavedena nebo jsou plánována s cílem pokud možno zajistit transparentnost a sledovatelnost ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z Ruské federace přímo či nepřímo vyvážena, včetně opatření pro ověření možného přeznačení dovozu.	
Harmonogram provádění	
Dopad opatření na energetický systém, včetně dopadu na modely toků ropy, kapacity infrastruktury, sazby atd.	
Dopad na sousední členské státy.	

Technické, smluvní nebo regulační překážky bránící nahrazení ropy, která pochází z Ruské federace nebo je z ní přímo či nepřímo vyvážena.

Technické, smluvní nebo regulační překážky	
Možnosti překonání překážek a harmonogram	